

vers VOOR versLEZING 8
73 MINUTEN

LUKAS

5:12-39

Jezus geneest, vergeeft zonden en doorbreekt de grenzen van het oude religieuze systeem.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/5-12-39

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Terugblik op de roeping van de discipelen	4 min	4
2	De melaatse en Jezus' bereidheid te genezen	4 min	6
3	Genezing is niet altijd Gods wil	3 min	8
4	Bidden onder voorbehoud van Gods wil	2 min	11
5	De melaatse wordt onmiddellijk genezen	2 min	12
6	Jezus raakt de onreine melaatse aan	2 min	13
7	Reinheid onder het oude en nieuwe verbond	5 min	15
8	De genezing als getuigenis voor de priesters	2 min	17
9	Waarom Jezus het wonder stil wilde houden	3 min	18
10	De Farizeeën en Jezus' kracht om te genezen	5 min	20
11	De verlamde wordt door het dak gebracht	3 min	23
12	Genezing, vergeving en de gevolgen van zonde	3 min	25
13	Ziekte is niet altijd iemands eigen schuld	3 min	26
14	Alleen God kan alle zonden vergeven	4 min	28

15	De genezing bewijst Jezus' gezag	2 min	30
16	De betekenis van de titel Zoon des mensen	3 min	31
17	Jezus als de ideale en vergevende Mens	3 min	33
18	De roeping van Levi, de tollenaar	3 min	35
19	Jezus als arts voor zondaars	2 min	36
20	Levi's maaltijd en de oproep tot bekering	3 min	37
21	Vasten terwijl de Bruidegom aanwezig is	3 min	39
22	Nieuwe stof en nieuwe wijnzakken	3 min	42
23	Jezus' nieuwe beweging breekt oude kaders	3 min	43
24	Oude wijn en weerstand tegen vernieuwing	3 min	44
	Om verder te lezen		46

1

Terugblik op de roeping van de discipelen

De vorige keer zijn we aan Lukas hoofdstuk 5 begonnen, maar we zijn er niet doorheen gekomen. We zijn tot en met vers 11 gekomen, en dat was het verhaal waarin Jezus de vier vissers riep. We weten nu van vier discipelen die Jezus had, maar in werkelijkheid waren het er heel wat meer. Het Evangelie van Johannes vertelt ons dat dit niet de eerste vier waren. In Johannes hoofdstuk 1 waren Filippus en Nathanaël al geroepen om Jezus te volgen, dus Hij had er op dat moment minstens zes. We zullen slechts over de roeping van één andere discipel lezen, en dat is Mattheüs. Dat komt later hier in hoofdstuk 5. We hebben dus een verslag van zeven discipelen die afzonderlijk werden geroepen. Maar we weten dat Hij uiteindelijk veel discipelen had, en twaalf die Hij apostelen noemde, zoals we in hoofdstuk 6 zullen zien. In hoofdstuk 6 roept Hij uit een grotere groep twaalf mannen om apostelen te zijn.

Van die twaalf weten we van vijf niet wanneer zij zich bij Jezus aansloten. Sommigen van hen kunnen zich dus tegen deze tijd al bij Hem hebben aangesloten. Omdat we geen enkel verslag hebben van wanneer ze dat deden, kan Hij op dit moment een vrij groot aantal discipelen hebben. Ons worden alleen de afzonderlijke verhalen verteld over de roeping van bepaalde personen van wie de omstandigheden kennelijk het vermelden waard werden geacht.

Deze vier die werden geroepen, werden beslist de belangrijkste van de twaalf. In latere verhalen vormen drie van hen — Petrus, Jakobus en Johannes — wat wij de binnenste kring van de discipelen zouden noemen. Wanneer Jezus bepaalde dingen met enkele discipelen deed en niet met hen allemaal, waren dat Petrus, Jakobus en Johannes. Toen Hij de berg van de verheerlijking opging, waren het Petrus, Jakobus en Johannes die met Hem meegingen. Toen Hij het huis van Jaïrus binnenging om de dode dochter op te wekken, nam Hij Petrus, Jakobus en Johannes met Zich mee naar binnen. Toen Hij in de hof van Gethsémané was, liet Hij acht van de discipelen buiten de hof achter.

Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes mee naar binnen om met Hem te bidden. Deze drie, Petrus, Jakobus en Johannes, kregen dus beslist als het ware een nauwere omgang met Jezus dan de anderen.

Later hadden Petrus, Jakobus en Johannes kennelijk ook grote betekenis in de gemeente in het boek Handelingen. Petrus trad op als woordvoerder van de twaalf. Jakobus was de eerste apostel die de marteldood stierf. Johannes was de enige apostel die niet de marteldood stierf en langer leefde. Daardoor gaf hij ons natuurlijk het boek Openbaring en dat alles.

Andreas behoorde ook tot deze groep van vier. Om de een of andere reden hoorde hij niet helemaal bij dat kleine kringetje. Maar er was één keer dat Petrus, Jakobus, Johannes en Andreas als enigen met Jezus in gesprek waren. Dat was toen Jezus de Rede op de Olijfberg hield, die in Lukas 21 te vinden is. De versie van Markus, in Markus 13, vertelt ons dat dit een privégesprek was met Petrus, Jakobus, Johannes en Andreas. Van deze vier vissers stonden er dus drie zeer dicht bij Jezus. Andreas maakte minstens één keer deel uit van die groep. De meeste andere apostelen stonden kennelijk iets verder van Hem af en hadden minder vertrouwelijke omgang met Hem, of hoe je het ook wilt noemen. Maar het is duidelijk waarom de roeping van deze vier vissers wel werd opgetekend en de roeping van de meeste anderen niet. Zij waren duidelijk van uitzonderlijk grote betekenis, zowel in de tijd van Jezus als daarna.

2

De melaatse en Jezus' bereidheid te genezen

Nu zijn we bij vers 12. Daar staat:

En toen Hij in een van die steden was, gebeurde het, zie, dat er een man vol melaatsheid was. En toen hij Jezus zag, wierp hij zich met het gezicht ter aarde en bad Hem: Heere, als U wilt, kunt U mij reinigen. En Hij stak Zijn hand uit, raakte hem aan en zei: Ik wil het, word gereinigd. En meteen verliet de melaatsheid hem. En Hij beval hem dat hij het aan niemand zou vertellen. Maar ga heen, zei Hij, laat uzelf aan de priester zien, en breng een offer voor uw reiniging, zoals Mozes bevolen heeft, tot een getuigenis voor hen. Het gerucht over Hem verspreidde zich echter des te meer en een grote menigte kwam bijeen om Hem te horen en door Hem genezen te worden van hun ziekten. Maar Hij vertrok naar de woestijnen en bad daar.

LUKAS 5:12-16

Deze perikoop waarin Jezus deze melaatse geneest, is ook te vinden in Mattheüs en Markus. We hoeven er dus niet al te lang bij stil te staan, omdat we hem al twee keer eerder in de evangeliën zijn tegengekomen. Ik wil wel een paar dingen noemen. Een daarvan is dat er in vers 12 staat dat deze man vol melaatsheid was. In het Grieks is dit een specifieke medische diagnose. Wanneer er werd gezegd dat iemand vol melaatsheid was, gebruikte men daarvoor een Griekse term die bekendstond als een Griekse medische term. Hij was niet zomaar een melaatse. Melaatsheid kwam in verschillende graden van ernst voor.

Dat weten we uit het onderricht over melaatsen in Leviticus hoofdstuk 13 en 14. Zij waren onrein. Iemand werd zelfs melaats verklaard als hij een witte plek op zijn huid had die schijnbaar niet beter werd. Nadat hij een paar weken was onderzocht, werd hij melaats verklaard. Zo'n man was dan niet vol melaatsheid. Hij had eenvoudigweg

melaatsheid. Maar melaatsheid kende verschillende stadia naarmate de ziekte voortschreed, en de melaatsheid van deze man was kennelijk in het laatste stadium. De man was vol melaatsheid. Lukas, die arts was, is de enige evangelienschrijver die in zijn weergave van dit verhaal dit specifieke diagnostische etiket voor de toestand van de man gebruikt. De man zag Jezus, wierp zich met zijn gezicht ter aarde en smeekte Hem:

Als U wilt, kunt U mij rein maken.

Het is opmerkelijk dat dit het enige geval is waarvan we in de Bijbel weten waarin iemand die genezing zocht, te kennen gaf dat Jezus misschien wel of misschien niet bereid was. De man zei:

Als U wilt, kunt U mij genezen.

Er zijn tegenwoordig mensen in de gemeente die leren dat God altijd wil genezen. De mensen van de Woord-van-geloofbeweging die dit leren, denken zelfs dat dit een geval is waarin Jezus een man terechtwijst. De man zei:

Als U wilt, en Jezus zei:

Ik wil het.

Sommigen hebben dat weergegeven als:

Natuurlijk wil Ik dat, alsof Hij wilde zeggen:

Hoe kun je denken dat Ik dat niet zou willen?

Toch zegt Jezus het niet echt helemaal op die manier.

Het is interessant dat sommige handschriften in de versie van dit verhaal in Markus zeggen:

En Jezus, innerlijk met ontferming bewogen, stak Zijn hand uit, raakte hem aan en zei tegen hem: Ik wil het, word gereinigd!

MARKUS 1:41

maar sommige handschriften van Markus zeggen daadwerkelijk:

Jezus werd boos en zei: Ik wil het, en raakte hem aan.

Onze Bijbel kiest voor medelijden in plaats van woede. Dat komt ongetwijfeld doordat het niet bijster logisch lijkt om te zeggen dat Jezus door woede bewogen werd. Waar ter wereld werd Hij hier boos om?

Sommigen zouden kunnen zeggen dat Hij boos was omdat zelfs maar werd geopperd dat Hij misschien niet bereid zou zijn om te genezen. Natuurlijk is Hij bereid om te genezen, en dit zou Jezus enigszins boos maken. Maar ik denk niet dat Jezus zo'n karakter had dat Hij hierdoor zo gemakkelijk boos zou worden. Hij werd soms wel boos. We lezen in het Evangelie van Markus ook dat Hij eens boos werd op de Farizeeën in de synagoge, toen Hij op het punt stond de man met de verschrompelde hand te genezen. Daarover zullen we iets later lezen. Jezus kon boos worden, maar als een man Hem vraagt hem te genezen en nederig genoeg is om te zeggen:

Als het Uw wil is, dan is dat niet iets wat Hem boos zou maken.

3

Genezing is niet altijd Gods wil

Ik denk niet dat Jezus de man terechtwijst. Per slot van rekening staat er niet in de Schrift dat het altijd Gods wil is om te genezen. Zelfs als het Nieuwe Testament zoiets wel zou leren, kon van deze melaatse nauwelijks worden verwacht dat hij dat wist. Hij had nooit de gelegenheid gehad het Nieuwe Testament te lezen, want dat was nog niet geschreven. In die zin is dit geval uniek.

Sommige mensen zeggen dat Jezus' antwoord aan de man heel duidelijk maakt dat we er nooit aan mogen twijfelen dat God bereid is om te genezen. Ik besef dat bijna elke keer dat we in de Bijbel over ziekte lezen, in elk geval in het Nieuwe Testament, er daarna genezing volgt. Jezus en de apostelen genazen allemaal mensen, maar niet iedereen werd genezen. Sommige genezers werden zelf niet genezen. Elisa verrichtte in het Oude Testament grote wonderen en wekte zelfs doden op, maar hij werd niet genezen. Hij stierf terwijl hij ziek was. Hij werd oud, hij werd ziek en hij stierf.

Ook Paulus, die veel mensen genas en zelfs doden opwekte, schijnt ziek te zijn geweest. We weten dat hij een deel van de tijd ziek was. Er bestaat verschil van mening over de vraag of de doorn in het vlees waarover Paulus in 2 Korinthe 12 spreekt een ziekte was of iets anders. Ik denk dat het een ziekte was. Maar in Galaten maakt Paulus het heel duidelijk. Paulus zei tegen de Galaten:

U weet toch dat ik u de eerste keer het Evangelie heb verkondigd in lichamelijke zwakheid.

GALATEN 4:13

of:

Vanwege mijn lichamelijke kwaal ben ik destijds naar jullie toe gekomen en heb ik jullie het evangelie verkondigd.

Hij maakte heel duidelijk dat hij lichamelijke zwakheden had. Ik denk dat deze lichamelijke zwakheid zijn doorn in het vlees was, al bestaat daarover verschil van mening.

In het geval van de doorn in het vlees bad hij drie keer of God die van hem wilde wegnemen. Jezus zei:

Mijn genade is voor u genoeg.

2 KORINTHE 12:9

Met andere woorden:

Ik ga die niet van u wegnemen.

2 KORINTHE 12:9

Hier hebben we een man, een apostel, die verlichting en genezing zoekt, en Jezus zegt:

Nee, Ik heb iets beters voor u. Ik zal u de genade geven om dit te dragen. Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht, dus is het beter dat u zwak bent.

2 KORINTHE 12:9

Paulus zei:

Dat is goed, want daardoor word ik ervoor behoed mij bovenmate te verheffen.

2 KORINTHE 12:7-10

Dat is zijn beoordeling van de situatie in 2 Korinthe 12.

Paulus zei in 2 Timotheüs 4:

Erastus is in Korinthe gebleven en Trofimus heb ik in Milete ziek achtergelaten.

2 TIMOTHEÛS 4:20

Trofimus was een van zijn metgezellen. Blijkbaar was Paulus niet in staat hem genezen te krijgen. Timotheüs was vaak ziek. Hij had vaak last van zwakheden en maagproblemen. Paulus zei niet:

God zal je genezen.

Hij zei:

Drink niet langer alleen water, maar gebruik een kleine hoeveelheid wijn, voor uw maag en uw veelvuldige kwalen.

1 TIMOTHEÛS 5:23

en dat kon helpen. Er zijn dus gevallen waarin blijkbaar zelfs de apostelen van mening waren dat het niet Gods wil was om te genezen, maar dat ziekten daarentegen verdragen of behandeld moesten worden.

4

Bidden onder voorbehoud van Gods wil

Het is niet oneerbiedig dat deze melaatse zegt:

Als het Uw wil is.

Eigenlijk moeten we altijd bereid zijn onze verzoeken, over welk onderwerp dan ook, afhankelijk te maken van:

Als het Uw wil is, want we weten nooit precies of het Gods wil is om op een bepaald moment iets specifiek te doen. Daarom was het niet verkeerd dat deze man zei:

Als U wilt. Het is zoals bij Esther, die respect toont voor haar man, de koning. We zien haar in het boek Esther voortdurend zeggen:

Toen antwoordde koningin Esther en zei: Als ik genade in uw ogen heb gevonden, koning, en als het de koning goeddunkt, dat men mij dan op mijn vraag mijn leven zal geven, en op mijn verzoek het leven van mijn volk.

ESTHER 7:3

Het was eenvoudigweg een vorm van respect en onderwerping aan haar koning. In haar geval was dit haar man, maar het strekt haar tot eer dat zij deze onderdanige houding had. Hierin verschilde zij van Vasthi, de vorige vrouw van de koning, die er niet om gaf de koning te behagen.

Esther gaf blijk van die houding toen zij zei:

Esther zei: Als het de koning goeddunkt, laat de koning dan vandaag met Haman naar de maaltijd komen die ik voor hem heb aangericht.

ESTHER 5:4

Ook aan de houding van een christen die tijdens het bidden zegt:

Als het Uw wil is, dan vraag ik U dit,

is niets wat God boos zou maken., Het is zeker niet ongepast. En Jezus zei inderdaad:

Ik wil het.

Hij reinigde hem en onmiddellijk verliet de melaatsheid hem.

5

De melaatse wordt onmiddellijk genezen

Het woord ‘onmiddellijk’ krijgt hier nadruk, want als er verder niets over gezegd werd, zou je je kunnen voorstellen dat deze man vanaf dat moment beter begon te worden. Iemand hoorde dan veel later dat hij hersteld was, en daarom nam men aan dat Jezus hem had genezen. Dit is een aandoening die soms beter werd. Soms werden aandoeningen als melaatsheid gediagnosticeerd die werkelijk weer overgingen. Dat weten we omdat Leviticus 13 en 14 spreken over het geval van een melaatse die hersteld is en teruggaat om zich aan de priester te laten zien en te laten bevestigen dat hij hersteld is.

Hoewel de ziekte van Hansen, wat wij tegenwoordig melaatsheid noemen, gewoonlijk niet zulke spontane remissies kent, zijn er veel huidziekten die melaatsheid genoemd zouden zijn. Ze konden immers niet onderzoeken om wat voor ziektekiem het ging en dergelijke. Ze moesten uitsluitend op de symptomen afgaan. Als iemand dus een zich

uitbreidende huidziekte had die niet beter werd, werd hij melaats genoemd. Misschien was het niet wat wij melaatsheid noemen, en misschien was het iets waarvan hij later zou herstellen.

Het belangrijkste is dat mensen bij wie melaatsheid was vastgesteld soms werkelijk beter werden. Als hier had gestaan dat deze man vanaf die dag begon te herstellen, en iemand hem jaren later zag en hij volkomen rein was, zouden ze zeggen: 'Is dat niet geweldig? Het is een wonder. Jezus is Degene Die hem gereinigd heeft.' Dat zou waar kunnen zijn, maar een scepticus zou kunnen denken: 'Hoe weten we dat het Jezus was?'

Maar wanneer hij zegt dat de melaatsheid hem onmiddellijk verliet, betekent dit dat de huid van de man voor hun ogen totaal veranderde, ongeveer zoals bij de melaatse Naäman in het verhaal over Elisa. Naäman was melaats en dompelde zich zevenmaal onder in de Jordaan. Er staat dat hij de zevende keer bovenkwam en:

Daarom daalde hij af en dompelde zich zevenmaal onder in de Jordaan, overeenkomstig het woord van de man Gods. Zijn lichaam werd weer gezond, als het vlees van een kleine jongen, en hij werd rein.

2 KONINGEN 5:14

Zijn huid veranderde onmiddellijk van die afzichtelijke, wegrottende toestand in een frisse, nieuwe huid. Blijkbaar was dat ook in dit geval het onmiddellijke resultaat.

6

Jezus raakt de onreine melaatse aan

Merk op dat Jezus hem aanraakte. Joden raken geen melaatsen aan. Wanneer iemand in een onreine toestand verkeert, bijvoorbeeld door melaatsheid of door een andere toestand die de wet als onrein beschreef, raak je hem niet aan. Als je hem aanraakt, word je daardoor onrein. Zo werkt het in de Joodse wet. Als iemand op welke manier dan ook onreinheid heeft opgelopen, of het nu een menstruerende vrouw is, iemand

die melaats is, iemand die naar een begrafenis is geweest en dicht bij een dood lichaam is geweest, of iemand die om een andere reden onrein is, dan wordt iedereen die zo iemand aanraakt eveneens onrein.

Jezus raakte echter mensen met bloedvloeïngen aan. Hij raakte dode lichamen aan. Hij raakte melaatsen aan. In geen enkel geval werd Hij onrein. Het ging de andere kant op. Hij raakte de melaatse aan en de melaatse werd rein.

Ik denk dat dit bedoeld is om iets duidelijk te maken, want Hij had hem kunnen genezen zonder hem aan te raken. Bij sommige gelegenheden genas Hij verschillende soorten mensen zonder hen aan te raken, en dat had Hij ook hier kunnen doen. Hij raakte de melaatse doelbewust aan. Dat was iets wat een Jood niet mocht doen en iets waardoor Hij volgens de wet onrein zou worden. Maar de daden van Jezus leerden altijd lessen, terwijl ze tegelijk een praktisch resultaat tot stand brachten.

Ik ben er vrij zeker van dat hiermee een boodschap werd overgebracht. Hij raakte dode lichamen aan wanneer dat niet nodig was, raakte melaatsen aan wanneer dat niet nodig was en liet Zich aanraken door een vrouw met een bloedvloeïng. Volgens de bepalingen van de wet had dat alles Hem onrein moeten maken. De boodschap is dat de wet niet de kracht had om onreinheid te overwinnen. Integendeel, de onreinheid had de grotere kracht. De persoon die al onrein was, zou iedereen besmetten die met hem in aanraking kwam, want de persoon die rein was, kon de besmetting door contact met de onreine niet weerstaan.

7

Reinheid onder het oude en nieuwe verbond

Daarom liet God de Israëlieten alle Kanaänieten uitroeien toen Hij hen Kanaän binnenstuurde. Hij zei:

Wanneer de HEERE, uw God, u gebracht heeft in het land waar u naartoe gaat om het in bezit te nemen, en Hij vele volken van voor uw ogen verdreven heeft, de Hethieten, de Girgasieten, de Amorieten, de Kanaänieten, de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten, zeven volken, die groter en machtiger zijn dan u, en wanneer de HEERE, uw God, hen aan u overgegeven heeft en u ze verslaat, dan moet u hen volledig met de ban slaan; u mag geen verbond met hen sluiten en hun niet genadig zijn. U mag geen huwelijksbanden met hen aangaan: uw dochters mag u niet geven aan hun zonen, en hun dochters niet nemen voor uw zonen. Want zij zouden uw zonen van achter Mij laten afwijken, zodat zij andere goden gaan dienen en de toorn van de HEERE tegen u ontbrandt en Hij u al snel wegvaagt.

DEUTERONOMIUM 7:1-4

De wet kon onreinheid beschrijven, maar kon die niet overwinnen. Wanneer mensen die de wet gehoorzaamden onreine dingen aanraakten, overwonnen zij de onreinheid niet. De onreinheid kreeg hen in haar macht. De kracht van zonde en onreinheid in de wereld is bijzonder besmettelijk, en de wet bezat niet de krachtwerking en de macht om die tegen te houden of mensen daartegen te beschermen.

Maar Jezus bezat die wel. Het Koninkrijk van Jezus brengt een nieuwe krachtwerking. De kracht van de Heilige Geest, de genade van God en de bovennatuurlijke kracht van het Koninkrijk van Christus en van het nieuwe verbond overweldigen werkelijk de macht van de zonde. Als wij in de Geest wandelen:

Maar ik zeg: Wandel door de Geest en u zult zeker de begeerte van het vlees niet volbrengen.

GALATEN 5:16

In Romeinen 8 staat:

Want de wet van de Geest van het leven in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde en van de dood.

ROMEINEN 8:2

Dat wil zeggen dat de wet van de Geest en de kracht van Christus machtiger zijn dan de wet van de zonde en van de dood.

De bediening van Jezus wordt gekenmerkt door een kracht die onder de wet niet beschikbaar was. Door die kracht kon Hij in aanraking komen met een onrein persoon. In plaats dat de onreinheid Hem overwon en Hem onrein maakte, werd Zijn reinheid op die mensen overgedragen. Dit is wat in ons is: de kracht van het nieuwe verbond, de kracht van de Geest van God, van Christus. Daarom hoeven wij er niet op uit te trekken en alle ongelovigen om ons heen te doden uit angst dat zij ons zullen besmetten. Het is de bedoeling dat wij eropuit trekken en discipelen van hen maken. Het is de bedoeling dat wij hen besmetten met de reinheid die wij ontvangen hebben.

Dit is een omkering van de verhoudingen tussen het oude verbond en het nieuwe. Onder het oude verbond was er niets wat kon voorkomen dat de zonde de overwinning behaalde in elke strijd met de gerechtigheid. Maar bij elke confrontatie tussen reinheid en onreinheid nadat Jezus was gekomen, wint de reinheid. De kracht van God is groter. In Johannes, hoofdstuk 1, staat:

Het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen of overwonnen.

JOHANNES 1:5

Het licht is krachtiger dan de duisternis. Jezus, het Licht, kwam en bracht leven en onsterfelijkheid. Hij bracht die aan het licht, zoals Hij tegen Timotheüs zei.

Door een melaatse aan te raken, waarna de melaatse rein wordt, illustreert Jezus dit beginsel: Hij werkt niet simpelweg onder de omstandigheden die de wet teweegbracht. Hij brengt een nieuw leven, een nieuwe werking, een nieuwe kracht die de wet niet had, zodat Hij in aanraking kan komen met de onreinen en hen rein kan maken. Wij kunnen in aanraking komen met ongelovigen zonder noodzakelijkerwijs besmet te raken. Als we niet in de kracht van de Geest wandelen, zullen we wel besmet raken, want ook wij zijn mensen. We kunnen door contact met de wereld verontreinigd raken, maar niet wanneer we in de Geest wandelen. Het is de bedoeling dat we te allen tijde in de Geest wandelen, zodat we onze hand kunnen uitstrekken en de wereld kunnen aanraken. Dan zullen zij door het contact met ons gereinigd worden, in plaats van dat het tegenovergestelde gebeurt.

8

De genezing als getuigenis voor de priesters

Er staat dat Hij deze melaatse, nadat hij gereinigd was, opdroeg naar de priester te gaan, zich aan hem te laten zien en de offers te brengen die Mozes had geboden. Over het algemeen bevestigde Jezus de ceremoniële voorschriften van de wet niet opnieuw. We zouden kunnen zeggen: „Jezus lijkt de ceremoniële wet te steunen. Dan moeten wij de ceremoniële wet misschien ook onderhouden.” Dat kunnen we niet. De tempel is er

niet. Er zijn geen priesters. Wij kunnen zulke dingen nu niet doen. Maar Hij deed dit niet om te bevestigen dat deze wet van kracht bleef. Hij zei dat hij het moest doen als een getuigenis voor hen. Met andere woorden, Hij zei niet: „God verlangt op de een of andere manier van je dat je deze wetten onderhoudt.” Hij zei: „Ik wil dat je dat gaat doen om voor hen een getuigenis te zijn.”

De priesters waren degenen die hem onrein hadden verklaard. Wanneer iemand melaats werd, moest hij zich bij de priester melden. De priester verklaarde hem dan onrein. De priester was zoiets als de hoogste medische autoriteit van het land. Als hij iemand in quarantaine plaatste omdat die onrein was, kon die persoon niet terugkeren in de samenleving tenzij hij zich bij de priester meldde en de priester kon bevestigen dat hij genezen was. Het zou dus voor de priesters een getuigenis zijn dat Jezus deze man had genezen. Dat is de enige reden waarom Jezus zei dat hij terug moest gaan, zich bij de priester moest melden en dit ritueel moest uitvoeren.

Bedenk dat het is zoals Paulus zei in 1 Korinthe 9:

Voor hen die zonder de wet zijn, ben ik geworden als zonder de wet — hoewel niet zonder de wet van God, want ik sta onder de wet van Christus — om hen te winnen die zonder de wet zijn.

1 KORINTHE 9:21

Dus Jezus wil dat zij, als een getuigenis voor de Joden — in dit geval voor de priesters — zien dat deze man, die eerder melaats was verklaard, plotseling rein was. Dat zou voor de priesters ervan getuigen dat Jezus deze man had genezen.

9

Waarom Jezus het wonder stil wilde houden

Maar over het algemeen zei Hij wel tegen de man dat hij er niet met andere mensen over moest gaan praten. Hier in vers 14 staat:

Hij droeg hem op het aan niemand te vertellen.

Hoe kun je het niemand vertellen en tegelijkertijd jezelf aan de priester laten zien? Je moet het de priester vertellen. Waarschijnlijk bedoelde Hij: „Ga rechtstreeks naar de priester. Blijf onderweg niet staan om hierover met mensen te praten. Ik weet dat je geneigd bent naar huis te gaan en dit aan je vrienden en familie te vertellen, maar ga in plaats daarvan rechtstreeks naar de priester en zorg dat je officieel weer tot de samenleving wordt toegelaten.” Misschien lag daarin besloten dat hij het daarna aan mensen kon vertellen als hij dat wilde. Maar de instructies die Hij hem op dat moment gaf, waren: „Ga hier niet met anderen over praten. Ga gewoon rechtstreeks naar de priester en doe dit.”

Jezus zei heel vaak tegen mensen die Hij genas dat zij het aan niemand mochten vertellen, maar zij deden het toch. In vrijwel ieder geval waarin Jezus zei: „Vertel dit aan niemand”, lezen we meteen daarna: „Maar zij gingen eropuit en maakten het overal bekend.” Dat gebeurde hier beslist ook. In vers 15 staat:

En toen Hij in een van die steden was, gebeurde het, zie, dat er een man vol melaatsheid was. En toen hij Jezus zag, wierp hij zich met het gezicht ter aarde en bad Hem: Heere, als U wilt, kunt U mij reinigen. En Hij stak Zijn hand uit, raakte hem aan en zei: Ik wil het, word gereinigd. En meteen verliet de melaatsheid hem. En Hij beval hem dat hij het aan niemand zou vertellen. Maar ga heen, zei Hij, laat uzelf aan de priester zien, en breng een offer voor uw reiniging, zoals Mozes bevolen heeft, tot een getuigenis voor hen. Het gerucht over Hem verspreidde zich echter des te meer en een grote menigte kwam bijeen om Hem te horen en door Hem genezen te worden van hun ziekten. Maar Hij vertrok naar de woestijnen en bad daar.

LUKAS 5:12-16

En dat is heel goed mogelijk de reden waarom Jezus hun zei het niet te vertellen. Het is moeilijk een opwindend gerucht over een wonder dat heeft plaatsgevonden te onderdrukken.

Jezus probeerde de opwinding te temperen. Ik denk niet dat Jezus eropuit was mensen helemaal enthousiast te maken over genezingen en wonderen en dat soort dingen. Hij deed ze in het openbaar. Hij deed er niet geheimzinnig over, maar Hij wilde niet dat Zijn beweging kunstmatig werd aangejaagd door de fascinatie van mensen voor sensationele dingen. Hij wilde het Koninkrijk van God prediken, en door Zijn wonderen liet Hij zien dat Zijn prediking waar was. Maar als je de mensen ergens over wilt vertellen, vertel hun dan wat Ik predik. Vertel de mensen niet over de wonderen, want daardoor komen al die oppervlakkige mensen die niet geïnteresseerd zijn in het Koninkrijk van God. Ze zullen op Mij afkomen en Mij overspoelen, en dan zal Ik Mij niet meer kunnen verplaatsen. Maar toen zij wel kwamen, genas Hij hun kwalen.

Er staat in vers 16:

Hij trok Zich vaak terug in de woestijn om te bidden.

Alleen Lukas geeft ons dat specifieke vers. Hoewel dit verhaal in alle drie de synoptische evangeliën voorkomt, vertelt alleen Lukas ons dat Jezus Zich vaak terugtrok in de woestijn en bad.

10

De Farizeeën en Jezus' kracht om te genezen

Vers 17:

En het gebeurde op een van die dagen dat Hij onderwijs gaf en dat er Farizeeën en leraars van de wet zaten, die van alle dorpen van Galilea en Judea en uit Jeruzalem gekomen waren. En er was kracht van de Heere om hen te genezen.

LUKAS 5:17

Uit het hele land kwamen Farizeeën naar Jezus toe. Tegen die tijd was Hij een fenomeen, en ze wisten niet zeker wie Hij was of wat ze van Hem moesten denken. Maar over het algemeen kwamen ze met een kritische blik. Misschien waren ze op dit punt kritisch omdat Hij dingen deed als melaatsen aanraken, iets wat een goede Jood

niet hoorde te doen. Ze moeten ervan geweten hebben, want er staat dat het nieuws dat Hij deze melaatse had genezen zich heinde en verre verspreidde. Waarschijnlijk stonden ze dus al sceptisch tegenover Hem.

Maar zelfs als ze niet hadden geweten dat Hij iets verkeerd had gedaan, hadden ze misschien toch een overwegend negatief beeld van Hem gehad, omdat Hij niet een van hen was. Hij trok veel aandacht en veroorzaakte veel opwinding, en zij waren de leiders. Zij waren degenen die als godsdienstige leiders al het aanzien genoten. En nu kreeg Jezus veel aanzien en aandacht, terwijl Hij niet eens een van hen was. Ze kunnen zelfs een beetje jaloers zijn geweest. Maar het feit dat Hij dingen deed als melaatsen aanraken, maakte Hem nog controversiëler. Hij leek de wet naast Zich neer te leggen.

De Farizeeën en de wetgeleerden kwamen dus overal vandaan om Hem te horen. Over deze specifieke gelegenheid wordt ons in Lukas 5:17 verteld:

De kracht van de Heer was aanwezig om hen te genezen.

Dit is echt een vreemde zin.

Natuurlijk was Jezus daar en genas Hij mensen, dus waarom moet ons dat verteld worden? En waarom staat er in de zin „hen te genezen”? Het enige waarnaar het voornaamwoord „hen” kan verwijzen, zijn de Farizeeën en de wetgeleerden. De zin spreekt niet over de menigten, maar over deze specifieke mensen die Jezus kwamen bespioneren. Er staat dat de kracht van de Heere aanwezig was om hen te genezen, maar ons wordt niet verteld dat ze ziek waren. Je zou dit symbolisch kunnen opvatten, namelijk dat ze geestelijke genezing nodig hadden. Ze hadden genezen kunnen worden als ze ruimdenkender waren geweest.

We hoeven het echter niet zo te zeggen. In de Alexandrijnse tekst staat:

De kracht van de Heer was met Hem om te genezen.

In de Alexandrijnse tekst staat het iets anders. Als dat de oorspronkelijke lezing is, hoeven we ons niet bezig te houden met de vraag wat het betekent dat Hij hen zou genezen. Maar de kracht van God, de Heere, was bij Hem aanwezig om te genezen.

Zelfs dat klinkt ons vreemd in de oren, want wij zouden denken: wanneer is dat niet zo? Wanneer zou de kracht van God niet bij Jezus zijn om te genezen? Heeft Hij die niet altijd?

Maar we moeten beseffen dat Jezus niet zomaar vervuld van kracht rondliep. Hij was een mens. Hij had Zichzelf ontledigd. Hij was afhankelijk van Zijn Vader. Soms wil de Vader genezen, en soms wil Hij andere dingen doen. Bij deze gelegenheid rustte Gods kracht op Hem om mensen te genezen. Dit zou een genezingsdienst worden. Op andere momenten genas Hij misschien niet zo veel, maar was de kracht van God bij Hem aanwezig om te onderwijzen, demonen uit te drijven of iets anders te doen.

Wij zouden kunnen denken dat Jezus al die kracht had om te doen wat Hij maar wilde, maar Hij zei:

Jezus dan antwoordde en zei tegen hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De Zoon kan niets van Zichzelf doen, als Hij dat niet de Vader ziet doen, want al wat Deze doet, dat doet ook de Zoon op dezelfde wijze.

JOHANNES 5:19

Hij zei:

Geloof u niet dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is? De woorden die Ik tot u spreek, spreek Ik niet uit Mijzelf, maar de Vader, Die in Mij blijft, Die doet de werken.

JOHANNES 14:10

Dit zei Hij bij verschillende gelegenheden. Het is dus mogelijk dat Hij niet altijd in staat was om te genezen, omdat dat niet was wat de Vader wilde dat Hij deed. Bij sommige gelegenheden was de kracht van de Heere misschien niet bij Hem aanwezig om te genezen, maar bij deze gelegenheid wel.

11

De verlamde wordt door het dak gebracht

En zie, enkele mannen brachten op een bed een man die verlamd was, en zij probeerden hem binnen te brengen en voor Hem neer te leggen;

LUKAS 5:18

Dit verhaal is natuurlijk heel bekend bij iedereen die naar de zondagsschool is geweest en voorstellingen op een flanelbord en dergelijke heeft gezien. Dit verhaal staat ook in Markus en Mattheüs. Deze verlamde man werd door mannen gebracht. Elders wordt ons verteld dat het vier mannen waren. Ze probeerden hem naar binnen te brengen en voor Jezus neer te leggen. Jezus was in een huis in Kapernaüm, dus hun eerste poging was om binnen te komen. Maar omdat ze hem vanwege de menigte niet naar binnen konden brengen, gingen ze het dak op en lieten hem met zijn bed door de dakbedekking heen midden tussen de mensen, vlak voor Jezus, naar beneden zakken. Ze braken het dak dus open. Elk huis, of in ieder geval de meeste huizen, had een plat dak. Het was in die tijd heet, en in huis werd het heel heet wanneer er gekookt werd. Daarom gingen ze 's avonds of 's nachts, wanneer het na de hitte van de dag was afgekoeld, het dak op. Zo kwamen ze uit het hete huis, en bleven ze op het dak tot ze naar bed gingen, alleen maar om af te koelen.

Aan de buitenkant van deze huizen liep een trap naar het dak, en daardoor konden mensen doen wat deze mannen deden: hun verlamde vriend het dak op brengen. Daarna moesten ze door het dak heen breken. Of ze het dak later hebben gerepareerd, weten we niet. Maar Jezus was in elk geval timmerman. Misschien heeft Hij het gedaan, of misschien had Hij er gewoon Zijn handen op kunnen leggen en het weer heel kunnen maken. Maar we lezen niet wat er daarna met het dak is gebeurd.

Ze maakten een behoorlijk groot gat, groot genoeg om deze man niet verticaal, rechtop, naar beneden te laten zakken. Hij lag verlamd op een draagbed. Ze moesten hem horizontaal, liggend, naar beneden laten zakken, dus het gat waar ze hem doorheen staken moet behoorlijk groot zijn geweest. Ze brachten echt flinke schade

toe aan het dak, maar dat leek geen probleem te zijn. Jezus had belangrijkere prioriteiten dan problemen met de constructie van het huis, reparaties en dat soort dingen.

maar toen zij vanwege de menigte geen mogelijkheid vonden om hem naar binnen te brengen, klommen zij het dak op en lieten hem, tussen de daktegels door, met het bed neer in het midden, vóór Jezus.

LUKAS 5:19

En de schriftgeleerden en de Farizeeën begonnen te overleggen: Wie is deze Man Die gods lastering spreekt? Wie kan zonden vergeven dan God alleen?

LUKAS 5:21

Maar Jezus, Die hun overwegingen kende, antwoordde en zei tegen hen: Wat overlegt u in uw hart? Wat is gemakkelijker, te zeggen: Uw zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en ga lopen?

LUKAS 5:22-23

En ontsteltenis greep hen allen aan en zij verheerlijkten God, en werden vervuld met vrees en zeiden: Wij hebben vandaag ongeloofelijke dingen gezien.

LUKAS 5:26

12

Genezing, vergeving en de gevolgen van zonde

Op één niveau is dit het verhaal van een opmerkelijke genezing. Op een ander niveau verklaart het waarom Jezus genezingen verrichtte en laat het zien Wie Hij is. De man was verlamd. Toen Jezus zei:

Maar opdat u zult weten dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde om zonden te vergeven (zei Hij tegen de verlamde): Ik zeg u, sta op, neem uw bed op en ga naar uw huis.

LUKAS 5:24

werd de man onmiddellijk genezen. Ook hier was er geen langzaam herstel dat pas later aan een wonder kon worden toegeschreven. Recht voor de ogen van iedereen stond de man op, droeg zijn bed weg en liep. Het is dus net als bij de melaatse in vers 13: onmiddellijk verliet de melaatsheid hem. Hier, in vers 25, stond deze man onmiddellijk op. Er is hier geen sprake van vertraging. Het was geen langzaam herstel of iets dergelijks.

Waar het hier natuurlijk om gaat, is dat Jezus aanvankelijk niets deed aan de lichamelijke toestand van de man, toen Hij zag hoe deze mannen hun vriend door het dak naar beneden lieten zakken. Hij zei:

En toen Hij hun geloof zag, zei Hij tegen hem: Man, uw zonden zijn u vergeven.

LUKAS 5:20

Sommigen hebben gedacht dat de man misschien vergeving van zijn zonden nodig had voordat hij genezen kon worden. Er zijn aandoeningen die door zonde kunnen ontstaan, en niemand zou alle mogelijkheden kunnen opsommen. Sommige daarvan zijn het rechtstreekse gevolg van bepaalde manieren van zondigen.

Als deze man bijvoorbeeld een motorongeluk had gehad terwijl hij honderd zestig kilometer per uur reed, wat waarschijnlijk niet de manier is waarop hij in deze toestand terechtkwam, dan had hij op de een of andere manier gewond kunnen raken terwijl hij iets deed wat hij niet had moeten doen. En hij had met de schuld daarvan kunnen leven: 'Hier zit ik dan. Ik heb mijn hele leven verwoest door dat te doen. Ik was aan het stunts, viel van de rots en brak mijn nek,' of iets dergelijks. Wie weet wat er met deze man is gebeurd? Maar er zijn aandoeningen die je overkomen, enkel en alleen omdat je iets verkeerd hebt gedaan. Dan leef je zowel met de schuld als met de aandoening.

Denk aan het moment waarop Jezus bij de man aan het bad van Bethesda kwam, in Johannes 5. Nadat de man genezen was, zei Jezus later tegen hem:

Ga heen en zondig niet meer, opdat u niet iets ergers overkomt.

JOHANNES 5:14

waarmee Hij suggereerde dat de oorspronkelijke aandoening van deze man het gevolg was van iets wat hij verkeerd had gedaan. Hij moest daarmee ophouden, anders zou het de volgende keer erger zijn. In dat geval klinkt het alsof de toestand van de man was veroorzaakt door een zonde van zijn kant.

13

Ziekte is niet altijd iemands eigen schuld

Maar om te voorkomen dat we concluderen dat elke ziekte het gevolg is van iemands zonde, hebben we een ander verhaal waarin Jezus rechtstreeks zegt dat dit niet zo is. In Johannes 9 kwamen Jezus en de discipelen een man tegen die blind geboren was. Ze zeiden:

En Zijn discipelen vroegen Hem: Rabbi, wie heeft er gezondigd, hij of zijn ouders, dat hij blind geboren zou worden?

JOHANNES 9:2

Jezus zei:

Jezus antwoordde: Hij heeft niet gezondigd en zijn ouders ook niet, maar dit is gebeurd, opdat de werken van God in hem geopenbaard zouden worden.

JOHANNES 9:3

Hij was blind geboren zodat de werken van God in hem zichtbaar konden worden. Blijkbaar zijn er dus gevallen waarin zonde de oorzaak van iemands toestand kan zijn, en er zijn beslist gevallen waarin geen enkele zonde daarvan de oorzaak is. Die mensen kan hun ziekte niet worden verweten. Ik denk dat het een enorme fout is om mensen de schuld te geven van hun ziekte.

Opnieuw: de Woord-van-Geloof-leer geeft mensen min of meer wel de schuld van hun ziekte. Die leert namelijk dat als ze niet genezen worden, dit komt doordat ze te weinig geloof hebben. Daarmee wordt de verantwoordelijkheid bij hen gelegd om ervoor te zorgen dat ze genezen worden. Anders moeten ze de last dragen van het schuldgevoel dat ze daar niet toe in staat waren, omdat ze zo weinig geloof hadden. Het is bijzonder wreed om iemand zich schuldig te laten voelen over zijn ziekte, vooral als die persoon zich nergens aan schuldig heeft gemaakt.

Het is niet altijd door een gebrek aan geloof dat mensen ziek zijn. Joni Eareckson Tada is al meer dan veertig jaar verlamd, en zij is geen vrouw met een gebrek aan geloof. Veel mensen die ziek zijn en nooit enig herstel ervaren, hebben absoluut geen gebrek aan geloof. Zij behoren misschien wel tot degenen onder ons die het sterkst zijn in hun geloof. Het is dus niet altijd zo dat een ziekte de schuld is van degene die ziek is.

In dit geval kan dat wel zo zijn geweest. Natuurlijk kan Jezus, omdat Hij gewoon wist dat iedereen vergeving van zijn zonden nodig heeft, ook deze man, gezegd hebben:

Uw zonden zijn u vergeven, zonder daarmee de bedoeling te hebben de zonde in verband te brengen met de toestand van deze man. Misschien deed Hij dat veeleer om de les te leren die Hij hier uiteindelijk ook leerde: dat Hij, de Zoon des mensen, op aarde gezag heeft om zonden te vergeven. Hij wist wat Hij teweegbracht door te zeggen:

En toen Hij hun geloof zag, zei Hij tegen hem: Man, uw zonden zijn u vergeven.

LUKAS 5:20

14

Alleen God kan alle zonden vergeven

Als de zonde de oorzaak van de ziekte was geweest, konden deze woorden de weg vrijmaken voor de genezing van de man. Als we daar niet van mogen uitgaan, zouden ze in elk geval de Farizeeën van streek maken.

Mensen vergeven niet de zonden van andere mensen. Dat kunnen ze niet. Je kunt natuurlijk wel de zonden vergeven van iemand die tegen jou zondigt, en dat moet je ook doen. De Bijbel zegt:

Wees op uw hoede. Als nu uw broeder tegen u zondigt, bestraf hem. En als hij tot inkeer komt, vergeef hem.

LUKAS 17:3

Maar je kunt je naaste niet al zijn zonden vergeven, ook de zonden die niet tegen jou gericht zijn, want alleen God kan dat doen. Alle zonden zijn tegen God gericht. Slechts sommige zonden zijn tegen een ander mens gericht. Een zonde tegen een ander mens moet door die persoon en door God worden vergeven. Vergeving van beiden is nodig. Maar sommige zonden hebben geen enkel mens schade toegebracht en brengen alleen God schade toe. Elke zonde doet God onrecht aan, en daarom kan alleen God alle zonden vergeven. Hij is in elk geval de benadeelde partij.

De Farizeeën begrepen dit, en Jezus natuurlijk ook. De Farizeeën zeiden:

En de schriftgeleerden en de Farizeeën begonnen te overleggen:
Wie is deze Man Die gods lastering spreekt? Wie kan zonden
vergeven dan God alleen?

LUKAS 5:21

Deze vraag:

Wie is dit?

komt in Lukas in enkele andere interessante verbanden voor, want het is een goede vraag die Lukas door middel van deze verhalen opwerpt. Het is de bedoeling dat de lezer zich afvraagt: Wie is Jezus nu werkelijk? Wie is Degene Die zonden vergeeft? Wie zou Hij hiermee mogelijk beweren Zelf te zijn?

Evenzo beginnen ze in Lukas 7:49 bij zichzelf te zeggen:

En zij die mee aanlagen, begonnen bij zichzelf te zeggen: Wie is
Deze Die ook zonden vergeeft?

LUKAS 7:49

Dat is een goede vraag. Wie is het Die zonden vergeeft? Als Wie stelt Jezus Zichzelf voor door aanspraak te maken op het recht om zonden te vergeven?

Toen Herodes in Lukas 9 vers 9 hoorde over de dingen die Jezus deed, staat er:

En Herodes zei: Johannes heb ik onthoofd. Wie is Deze dan
over Wie ik zulke dingen hoor? En hij probeerde Hem te zien
te krijgen.

LUKAS 9:9

Hij hoorde over de wonderen van Jezus. Wie is dit Die deze wonderen doet? Deze vragen zijn veelbetekenend. Ze staan er om duidelijk te maken dat wij daarover moeten nadenken en moeten proberen daarachter te komen.

Ook elders gebeurde het dat de discipelen Jezus de storm zagen stillen en zeiden:

Hij zei tegen hen: Waar is uw geloof? Maar zij waren bevreesd en verwonderden zich, en zij zeiden tegen elkaar: Wie is Deze toch, dat Hij ook de winden en het water bevel geeft en ze Hem gehoorzaam zijn?

LUKAS 8:25

Deze vragen zijn duidelijk niet retorisch. Of misschien waren ze wel als retorische vragen bedoeld, maar ze hebben daadwerkelijk een antwoord. Hij is Degene Die dat doet. Hij is God. Hij is Degene Die zonden vergeeft. Hij is Degene Die de golven stilt. Wie anders dan God doet dat? Dat wijst heel sterk ergens op. Dat Hij zonden vergeeft, is een stilzwijgende aanspraak op goddelijkheid, of in elk geval op goddelijk gezag.

15

De genezing bewijst Jezus' gezag

Jezus doorzag hun gedachten en zei in vers 23 tegen hen:

Wat is gemakkelijker, te zeggen: Uw zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en ga lopen?

LUKAS 5:23

Als het alleen gaat om het uitspreken van die dingen, zijn beide ongeveer even gemakkelijk om te zeggen. Maar wat Hij bedoelt, is: welke uitspraak is gemakkelijker te verifiëren? Welke kun je gemakkelijker geloofwaardig uitspreken? Welke kun je gemakkelijker uitspreken zonder dat je door de mand valt en er dom uitziet?

Het is gemakkelijker om te zeggen:

En toen Hij hun geloof zag, zei Hij tegen hem: Man, uw zonden zijn u vergeven.

LUKAS 5:20

want niemand weet of dat wel of niet waar is. Ze zouden kunnen zeggen: ‘Ik denk dat Hij gelijk heeft’, of: ‘Ik denk dat Hij ongelijk heeft’, maar niemand weet het echt. Maar als Hij zegt:

Maar opdat u zult weten dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde om zonden te vergeven (zei Hij tegen de verlamde): Ik zeg u, sta op, neem uw bed op en ga naar uw huis.

LUKAS 5:24

dan weet iedereen of dat wel of niet gelukt is. Je kunt dat vlak voor je ogen zien. Wat is gemakkelijker te verifiëren: dat Ik het gezag heb om zonden te vergeven, iets wat onzichtbaar en niet te verifiëren is, of dat Ik de macht heb om een verlamde man op te laten staan? Dat laatste is gemakkelijk te verifiëren. Hij zegt dus: ‘Dan zal Ik het moeilijkere doen.’ En Hij droeg de man op om op te staan en zijn bed op te nemen. En in vers 24 zegt Hij: ‘Ik zeg dit, zodat jullie zullen weten’

Ongetwijfeld hadden alle wonderen die Jezus deed een soortgelijke onderliggende betekenis: Zijn vermogen om blinden te genezen, Zijn vermogen om doden op te wekken, Zijn vermogen om onreinen, melaatsen enzovoort, te reinigen. Ze hebben allemaal geestelijke implicaties.

16

De betekenis van de titel Zoon des mensen

Trouwens, dit is de eerste keer in Lukas dat we de term Zoon des mensen tegenkomen. Jezus noemde Zichzelf heel vaak de Zoon des mensen. Hij noemde Zichzelf zelfs vaker zo dan met enige andere aanduiding: de Zoon des mensen. Deze uitdrukking komt 26 keer voor in Lukas, en dit is de eerste daarvan. Maar als je alle Evangelien neemt, met inbegrip van de parallelle passages, zijn er volgens mij zeventig of meer gevallen waarin Jezus Zichzelf de Zoon des mensen noemt. Met geen enkele andere titel duidt Hij Zichzelf vaker dan een handvol keren aan. Dit is dus de aanduiding die Hij het liefst voor Zichzelf gebruikt.

Waarom is Hij de Zoon des mensen? Op één niveau betekent de term ‘zoon des mensen’ heel eenvoudig een mens. Maar in dat opzicht waren Zijn toehoorders ook mensenzonen. Zei Hij dat Hij slechts een mensenzoon was? Was dit een nederige aanduiding voor Zichzelf? Het is duidelijk dat Hij liet zien dat Hij boven alle mensen stond. Toch was Hij niettemin werkelijk mens.

maar Zichzelf ontledigd heeft door de gestalte van een slaaf aan te nemen en aan de mensen gelijk te worden. En in gedaante als een mens bevonden, heeft Hij Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden, tot de dood, ja, tot de kruisdood.

FILIPPENZEN 2:7-8

Daarbij had Hij werkelijk menselijke zwakheid op Zich genomen.

Dat lijkt hier niet de nadruk te zijn. Hij lijkt over Zijn gezag te spreken. Veel geleerden geloven dat Zoon des mensen in deze betekenis een verwijzing is naar een messiaanse titel. Er was een Zoon des mensen-figuur over wie veel intertestamentaire schrijvers spraken. Sommige geleerden denken dat Jezus Zich hier met die figuur vereenzelvigde. Daniël had de term ‘zoon des mensen’ gebruikt in Daniël 7, ik denk in vers 13, waar hij zei:

Ik keek toe in de nachtvisioenen, en zie, er kwam met de wolken van de hemel Iemand als een Mensenzoon. Hij kwam tot de Oude van dagen en men deed Hem voor Zijn aangezicht naderbij komen.

DANIËL 7:13

Maar iemand als een zoon des mensen is niet helemaal hetzelfde als de titel de Zoon des mensen, want in het Oude Testament verwijst een zoon des mensen in wezen naar een mens, een gewoon mens.

Maar vooral in Daniël 7 is degene die hij ziet, die als een zoon des mensen is, Christus, of op zijn minst Zijn Koninkrijk. Dit staat tegenover koninkrijken die zijn als een leeuw, een beer en een luipaard, die eerder in het hoofdstuk genoemd worden. Er

wordt een reeks koninkrijken gezien: menselijke koninkrijken en het goddelijke Koninkrijk, het Koninkrijk van God. De menselijke koninkrijken zijn als wilde dieren. Het Koninkrijk van God is als een mens. En die Mens is natuurlijk Jezus.

Er bestaat enige onenigheid over de vraag of Zoon des mensen een nederige titel is of juist bijna een verheven titel. Het kan allebei zijn, afhankelijk van wie Hem die titel hoorde gebruiken. Hoe dan ook, Hij hield van die titel en gebruikte hem vaak.

17

Jezus als de ideale en vergevende Mens

De man werd dus genezen, de mensen verwonderden zich en Jezus bewees dat Hij op aarde gezag heeft om zonden te vergeven. Strikt genomen zei Hij niet dat dit bewees dat Hij God is, maar dat Hij op aarde gezag of macht heeft om zonden te vergeven. Dat zou een gedelegeerde macht kunnen zijn. God zou Hem het vermogen om zonden te vergeven gegeven kunnen hebben.

De president van de Verenigde Staten heeft het gezag om gevangenen zomaar, in een opwelling, uit de gevangenis vrij te laten. Maar die macht is hem gegeven door de grondwet en door de kiezers die hem in zijn ambt hebben gekozen, enzovoort. De macht die de president heeft, is een afgeleide macht, maar hij heeft die macht wel. Je zou kunnen stellen — en als iemand dat stelt, weerlegt Jezus dat niet — dat Hij niet zozeer zegt dat Hij God is, maar op zijn minst dat God Hem gemachtigd heeft om zonden te vergeven.

Ik heb dit vele jaren geleden eens bestudeerd. Volgens mij kunnen mogelijk alle gevallen waarin Jezus Zichzelf de Zoon des mensen noemde, worden opgevat als een verwijzing naar de ideale mens: de ideale menselijke persoon, geschapen naar Gods beeld zoals God de mens bedoeld heeft. Jezus is natuurlijk de ideale Mens. Hij is de tweede Adam. God schiep Adam als de ideale mens. Jezus is de tweede ideale Mens, de Zoon van Adam. Hij is de Mens die als voorbeeld dient en Die al Zijn discipelen moeten zien als het voorbeeld om na te volgen en om te doen wat Hij doet.

Door te zeggen dat de Zoon des mensen zonden kan vergeven, zou Hij kunnen zeggen dat de mens in het algemeen zonden kan vergeven, ten minste zonden die tegen hemzelf zijn begaan. Jezus heeft een ruimer gezag om alle zonden te vergeven. Maar misschien is hier nog een onderliggende betekenis: als de Zoon des mensen laat Hij zien wat mensen behoren te zijn. Mensen behoren te vergeven. God machtigt ons om degenen die ons kwaad doen te vergeven en zegt ons dat ook te doen.

Veel van wat Jezus zegt over de Zoon des mensen, waarmee Hij Zichzelf bedoelt, zou in een afgeleide betekenis op goede mensen in het algemeen toegepast kunnen worden. De ideale mens behoort vergevingsgezind te zijn. Hij is de Zoon des mensen Die gemachtigd is om daarin het voorbeeld te geven en om de zonden van mensen te vergeven. Hij is God in het vlees, daar bestaat geen enkele twijfel over. Maar Hij zegt niet: 'de Zoon van God'. Hij zegt dat de Zoon des mensen gezag heeft. En het is niet helemaal duidelijk hoeveel betekenisnuances we uit die uitspraak horen te halen, naast eenvoudigweg Zijn uitspraak dat Hij zonden kan vergeven, wat daar natuurlijk de voornaamste betekenis van is.

18

De roeping van Levi, de tollenaar

Nu krijgen we in vers 27 de roeping van een andere discipel:

En hierna ging Hij weg, en Hij zag een tollenaar, van wie de naam Levi was, in het tolhuis zitten en Hij zei tegen hem: Volg Mij! En hij stond op, liet alles achter en volgde Hem. En Levi bereidde voor Hem een grote maaltijd in zijn huis en er was een grote menigte van tollenaars en van anderen die met hen aanlagen. En hun schriftgeleerden en de Farizeeën morden tegen Zijn discipelen en zeiden: Waarom eet en drinkt u met tollenaars en zondaars? Maar Jezus antwoordde en zei tegen hen: Wie gezond zijn, hebben geen dokter nodig, maar wie ziek zijn. Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen tot bekering te roepen, maar zondaars.

LUKAS 5:27-32

Deze man Levi is natuurlijk dezelfde man die elders Mattheüs wordt genoemd. Uiteindelijk werd hij gekozen als een van de twaalf. Daarom is zijn roeping hier belangrijk, want later behoorde ook hij tot de twaalf.

Daarvoor was hij belastinginner geweest. Er zijn verschillende plaatsen in de evangeliën waar Mattheüs wordt genoemd en waar hij daadwerkelijk de belastinginner wordt genoemd, zelfs nadat hij dat beroep had opgegeven. Belastinginner zijn was ongeveer even respectabel als prostituee zijn. In feite prostitueerden zij zichzelf in zekere zin aan de Romeinen. Niet seksueel, maar ze verkochten zich. Ze deden wat hun landgenoten als immoreel beschouwden, en ze deden het voor geld. Ze inden namelijk belasting bij hun Joodse landgenoten en droegen die af aan hun Romeinse onderdrukkers.

De Joden mochten de Romeinen niet. Ze vonden het bijna heiligschennis om belasting aan de Romeinen te betalen. De Zeloten zeiden dat het onwettig was om dat te doen, omdat het betalen van schatting aan Rome de indruk wekte dat Rome hun koning was. In feite is alleen God de Koning van Israël. De Zeloten geloofden dat het onwettig en heiligschennis was om schatting aan de keizer te betalen. Toch waren er ook Joden aan de andere kant van het spectrum. Trouwens, een van Jezus' discipelen was een zeloot van die partij, die er zo over dacht. Maar een andere discipel was belastinginner en stond aan de andere kant van het politieke spectrum. Hij werkte zelfs samen met de Romeinen. Hij vond niet alleen dat de Joden rechtmatig belasting konden betalen, maar was ook bereid eropuit te gaan en die belasting van zijn mede-Joden los te krijgen, of zelfs af te persen.

Zulke mensen werden beschouwd als het allerlaagste uitschot van de Joodse samenleving. Bij een andere gelegenheid, later in Lukas, roept Jezus een andere belastinginner, een andere tollenaar, niet om Hem te volgen, maar vergeeft Hij hem. Dat is Zacheüs. Bij die gelegenheid staat er dat heel het volk morde omdat Jezus het huis van een tollenaar binnenging.

19

Jezus als arts voor zondaars

Jezus ging om met mensen die door de samenleving waren verstoten, maar niet alleen omdat ze verstoten waren. Ze moesten duidelijk iets in hun hart hebben dat naar God uitging. Het is duidelijk dat Jezus niet zomaar naar opstandige mensen ging en zei: 'Kom op, Ik heb een paar rebellen nodig.' Hij ging naar de zachtmoedigen. Hij ging naar de nederigen. Hij ging naar degenen die God zochten. Dit laat zien dat de mensen van wie het, althans naar de uiterlijke schijn, het minst leek alsof ze God zochten, soms werkelijk iets in hun hart hadden waarvan Jezus wist dat het er was.

Dat betekent dat het moeilijk is om naar de uiterlijke schijn te oordelen. Wanneer je iemand ziet die bijvoorbeeld prostituee is — ook Jezus werd door enkele prostituees gevolgd — of iemand die een of ander bijzonder schandelijk beroep uitoefent, zeggen

we misschien gewoon: ‘Nou, die persoon wil duidelijk niets met God te maken hebben.’ Maar misschien wil die persoon dat wel. Misschien zoekt die persoon God op alle verkeerde plaatsen. Alleen God kent zijn hart.

De Farizeeën, die het hart niet kenden, hadden altijd kritiek op het soort mensen met wie Jezus omging. Maar Jezus zei, als een arts:

Ik kom om zondaars op te roepen zich te bekeren. Jezus was geen vijand van zondaars. God is geen vijand van zondaars.

Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

JOHANNES 3:16

Naar wie? Naar zondaars, naar rebellen, naar mensen die van Hem niet noodzakelijk iets anders verdienden dan de hel. Toch had Hij hen lief. De Vader had hen lief.

God is niet de vijand van zondaars. Zondaars zijn de vijanden van God. Maar sommige zondaars veranderen van hart en willen vrienden van God zijn. En God zegt: ‘Daar ben Ik helemaal voor.’ Toen Jezus onder zondaars was, was Hij daar niet als hun criticus en hun Rechter. Hij was daar als de arts voor de zieken. Een arts die naar zieke mensen gaat, is niet hun vijand. Hij is er om hen te helpen. Dat was wat Jezus daar kwam doen.

In dit opzicht verschildte Hij in Zijn manier van doen en in Zijn benadering van zondaars volkomen van de godsdienstige leiders van die tijd. En helaas ook van de godsdienstige leiders van onze tijd, die in veel gevallen beweren christenen te zijn.

20

Levi's maaltijd en de oproep tot bekering

Mattheüs richt dus een feestmaal aan voor zijn vrienden. Het is interessant: ik hoorde eens dat uit statistieken blijkt dat de meeste mensen in de eerste twee jaar nadat ze tot geloof zijn gekomen, proberen mensen tot de Heere te leiden, of dat daadwerkelijk

doen. Maar daarna doen ze niet veel meer aan evangelisatie. Een van de redenen daarvoor lijkt te zijn dat de meeste van je vrienden niet-christenen zijn wanneer je net tot geloof bent gekomen. Nadat je een paar jaar christen bent geweest, zijn de meeste van je vrienden christenen. Je bevindt je dan van nature minder in een positie om te evangeliseren, omdat je vooral relaties hebt met mensen die al behouden zijn.

Nadat je een paar jaar behouden bent, zijn de meeste van je vrienden christenen. Maar in de eerste tijd na je bekering zijn al je vrienden nog steeds ongelovigen, zoals jij dat ook was. We zien dat Levi de belastinginner nog steeds veel vrienden heeft die belastinginner zijn. Natuurlijk is hij op dit moment pas net tot geloof gekomen. Daarom nodigt hij belastinginners en andere soorten zondaars bij hem thuis uit. Dat zijn de enige vrienden die hij ooit heeft gehad, andere uitgestotenen zoals hijzelf. Jezus voelt Zich er kennelijk heel goed bij om tussen hen te eten.

Je kunt je nauwelijks voorstellen hoe aanstootgevend dit was in een godsdienstige samenleving: iemand die namens God sprak, zoals een profeet, een rabbi of een Messiasfiguur, ging zonder enige gêne met zulk gespuis om. Natuurlijk morden de Farizeeën tegen Hem. Zij zouden nooit met zulke mensen omgaan. Jezus zei: 'Dan zullen zulke mensen door jullie nooit beter worden. Als je een arts bent die bij zieke mensen uit de buurt blijft, zul je niet veel kunnen betekenen.'

Hij kwam niet om gewoon met zondaars om te gaan omdat Hij graag in zondig gezelschap verkeerde. Hij kwam om hen tot bekering te roepen. Maar denk hier eens over na. Het is vaak heel ongemakkelijk om een zondaar met zijn zonde te confronteren en hem te vertellen dat hij zich moet bekeren. Op de een of andere manier wist Jezus dat zo te doen dat mensen zich redelijk op hun gemak voelden bij Hem. Hij werd geregeld uitgenodigd om met tollenaars en zondaars te eten, waar prostituees en dergelijke aanwezig waren. Hij was daar om hen tot bekering te roepen, en toch moet Zijn manier van doen zo zijn geweest dat zij zich niet door Hem veroordeeld en veroordemd voelden. Anders zouden ze Hem niet steeds opnieuw voor het feest hebben uitgenodigd. Hij zou hun plezier te veel hebben bedorven.

Dit waren blijkbaar mensen die openstonden voor bekering. Zijn manier van doen was zodanig dat Hij hen weliswaar tot bekering riep, maar dat kennelijk zo deed dat ze zich niet al te veroordeeld en veracht voelden. Veel mensen voelen zich wel zo door de

manier waarop gemeenten tegenwoordig soms eisen dat mensen zich bekeren. Mensen moeten zich inderdaad bekeren, en wij moeten hun dat laten weten. Maar op de een of andere manier moeten ze het zien als een arts die een recept voorschrijft, en niet als een zelfingenomen rechter die een veroordeling uitspreekt.

21

Vasten terwijl de Bruidegom aanwezig is

Vers 33:

En zij zeiden tegen Hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes dikwijls en doen zij gebeden, en evenzo ook de discipelen van de Farizeeën, maar die van U eten en drinken?

LUKAS 5:33

Wie zijn ‘zij’ nu? Volgens Markus 2:18 waren het de discipelen van Johannes en de Farizeeën. Mattheüs 9:14 noemt alleen de discipelen van Johannes. Maar er staat:

Toen zeiden ze tegen Hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes zo vaak en bidden ze, net als die van de Farizeeën, terwijl die van U eten en drinken?

De echt godsdienstige mensen, onder wie de discipelen van Johannes, hadden vaste gewoonten voor het vasten, openbare gebeden en dat soort dingen. Er was veel godsdienstige activiteit in hun leven. De discipelen van Jezus leken voortdurend feest te vieren met de tollenaars, Jezus en anderen. Het zag er niet uit als een godsdienstige beweging.

Hij zei tegen hen:

Maar Hij zei tegen hen: Kunt u de bruiloftsgasten laten vasten, terwijl de Bruidegom bij hen is?

LUKAS 5:34

Hij bedoelde Zichzelf. Wat hier interessant aan is, is dat het niet in de synoptische evangeliën is opgetekend, maar dat het Evangelie van Johannes in Johannes hoofdstuk 3 vermeldt dat de discipelen van Johannes naar Johannes toe kwamen en zeiden:

Weet u dat Degene Die u eerder hebt gedoopt,

JOHANNES 3:26

daarmee bedoelden ze Jezus,

Hij daar aan het dopen is en iedereen nu naar Hem toe gaat om gedoopt te worden?

JOHANNES 3:26

Johannes zei:

Een mens kan niets ontvangen tenzij het hem door God gegeven is.

JOHANNES 3:27

Hij zei:

Hij is de Bruidegom. Ik ben de vriend van de Bruidegom. De bruid behoort de Bruidegom toe, en de vriend van de Bruidegom verblijdt zich wanneer hij de bruid en de Bruidegom samen ziet.

JOHANNES 3:29

Hij zei daarmee dat de mensen de bruid zijn, Jezus de Bruidegom is en Johannes de koppelaar. Hij noemde Jezus de Bruidegom en de mensen die naar Jezus kwamen de bruid.

Dat zei Johannes tegen zijn eigen discipelen. Nu zit Johannes in de gevangenis, maar de discipelen van Johannes komen Jezus een vraag stellen:

En zij zeiden tegen Hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes dikwijls en doen zij gebeden, en evenzo ook de discipelen van de Farizeeën, maar die van U eten en drinken?

LUKAS 5:33

Jezus zegt:

Maar Hij zei tegen hen: Kunt u de bruiloftsgasten laten vasten, terwijl de Bruidegom bij hen is?

LUKAS 5:34

Hij zinspeelde op wat Johannes zelf zijn discipelen had verteld, maar blijkbaar hadden zij het verband niet gelegd.

Dit is een feestmaal. Dit is geen vasten. Dit is een feest. Het is een viering. Het is een bruiloft. De Bruidegom is hier in de danszaal, en wij gaan hier niet vasten. Zo gedragen wij ons niet op bruiloften. Verwacht je dat de vrienden van de Bruidegom vasten terwijl de Bruidegom bij hen is?

De dagen zullen echter komen, wanneer de Bruidegom van hen weggenomen zal zijn; dan, in die dagen, zullen zij vasten.

LUKAS 5:35

22

Nieuwe stof en nieuwe wijnzakken

Toen vertelde Hij hun een gelijkenis:

Hij sprak ook tot hen een gelijkenis: Niemand zet een lap van een nieuw bovenkleed op een oud bovenkleed; anders zal de nieuwe lap het oude bovenkleed doen scheuren, en de lap van het nieuwe past niet bij het oude. En niemand doet nieuwe wijn in oude leren zakken; anders zal de nieuwe wijn de zakken doen barsten en de wijn zelf zal eruit stromen en de zakken zullen verloren gaan. Maar nieuwe wijn moet men in nieuwe zakken doen en beide blijven ze behouden. En niemand die oude wijn drinkt, wil meteen nieuwe, want hij zegt: De oude is beter.

LUKAS 5:36-39

Hoewel dit verhaal in de andere synoptische evangeliën voorkomt, staat die laatste zin, over dat niemand die de oude wijn drinkt werkelijk naar de nieuwe verlangt, alleen in Lukas. Waar gaat dat allemaal over? Ze hebben kritiek op de discipelen van Jezus omdat die niet erg godsdienstig bezig zijn. In tegenstelling tot de Farizeeën en de discipelen van Johannes doen ze geen strenge, zelfkwellende dingen om te laten zien hoe godsdienstig ze zijn. In plaats daarvan gedragen ze zich alsof het een feest is. En Jezus zei:

Nou, je neemt toch geen oud kledingstuk waar een gat in zit, zoekt dan een nieuw kledingstuk uit en gebruikt daar een lap van om het oude te herstellen. Om te beginnen is het nieuwe kledingstuk toch al meer waard dan het oude, dus dan verpest je een nieuw kledingstuk om een oud te repareren. Bovendien krimpt de ongewassen stof van het nieuwe kledingstuk waarschijnlijk wanneer die wordt gewassen en trekt die los van de versleten stof van het oude kledingstuk, waardoor de scheur nog groter wordt.

Zo neem je ook geen nieuwe wijn die net uit de wijnpers komt en giet je die in een gebruikte wijnzak. Je weet waarschijnlijk dat een wijnzak een geitenhuid was die tot een zak werd dichtgenaaid en werd gebruikt om de wijn te laten gisten. Ze deden het druivensap in een nieuwe leren zak en sloten die af, zodat er geen lucht uit kon ontsnappen. Vervolgens ging de wijn gisten. Wijn geeft tijdens het gisten gas af en zet daardoor uit. Omdat het een leren zak is, kan het leer uitrekken. De wijnzak rekte dus uit om ruimte te bieden aan het uitzetten van de wijn zelf.

Maar Jezus zei dat je geen oude wijnzak neemt, dat wil zeggen: een wijnzak die al door een eerdere hoeveelheid wijn is uitgerekt, en daar nieuwe wijn in doet. Het probleem is dat die al uitgerekt is. Hij is broos. Hij zal niet verder uitrekken. Hij kan de verandering niet opvangen. Je kunt oude wijn in een oude wijnzak doen, want er zal niets veranderen. Maar als je nieuwe wijn hebt, is die nieuwe wijn dynamisch. Die zal veranderen. Die blijft niet zoals hij is. Je doet hem niet in een structuur die geen verandering kan opvangen. Je doet hem niet in een oude wijnzak. Daardoor zal de wijnzak alleen maar scheuren en zul je de wijn verliezen.

Dus in beide gevallen, zowel bij de lap als bij de wijn in de wijnzak, geeft Hij voorbeelden van iets wat nieuw en dynamisch is, zoals stof die nog niet gekrompen is of wijn die nog niet uitgezet is. Hij zegt dat je zulke dingen niet moet vastbinden of opsluiten in een structuur die niet meer kan veranderen. Zo'n structuur is broos en onbuigzaam en kan de veranderingen die het nieuwe doormaakt niet opvangen.

23

Jezus' nieuwe beweging breekt oude kaders

Het punt dat Hij hier maakt, is dat Zijn beweging nieuw en dynamisch is en veranderingen in hun denken zal vereisen. Ze zullen een andere houding moeten aannemen. Ze zullen nieuwe regels moeten hebben. Ze zullen het op een andere manier moeten doen. Maar ze zitten vast in een oud religieus systeem dat onbuigzaam is. Ooit zat daar leven in, in de tijd van Mozes. Het was een levend Woord dat door God gegeven was. Maar in de handen van de rabbijnen was het een wettisch, star stelsel van wetten geworden. Als iemand ook maar één daarvan overtrad, kwam hij in de problemen, want er was geen enkele flexibiliteit.

Hij zegt: „Het klinkt alsof jullie proberen Mij ertoe te bewegen Mijn beweging in jullie structuren onder te brengen. Jullie structuren zouden Mijn beweging daarin nooit aankunnen, want Mijn beweging zal de grenzen doorbreken. Mijn beweging leeft. Ze verandert. Ze groeit. Ze zal voor jullie aanstootgevend zijn. Verwacht niet dat jullie regels en voorschriften, die deel uitmaken van jullie religieuze systeem, wat Ik doe op enige wijze binnen die structuren kunnen houden. Jullie hebben nieuwe wijnzakken nodig voor nieuwe wijn.”

Jezus zei niet werkelijk dat er geen regels, grenzen of afbakeningen zouden gelden voor wat Hij deed. Maar het zouden niet de regels, grenzen en afbakeningen zijn die door dat oude systeem werden bepaald. Dat oude religieuze systeem is, net als ieder religieus systeem, niet in staat mee te buigen, te groeien, zich uit te breiden of te veranderen wanneer de Geest van God mensen verder brengt naar nieuwe dimensies van gemeenschap met God en gehoorzaamheid. Dat Jezus met tollenaars at, was tenslotte iets waarvoor het oude systeem eenvoudigweg geen ruimte bood, maar Zijn systeem wel. Dat Hij tijd doorbracht met zo'n gezelschap, doorbrak de grenzen van wat de Farizeeën konden verdragen.

De liefde van God is iets dynamisch. Ze doorbrak de grenzen en bereikte groepen die de Farizeeën niet konden bereiken, omdat de grenzen van hun wijnzak hun niet toelieten over die muren heen te reiken. Jezus zegt: „Jullie gaan Mijn beweging mooi niet in jullie wijnzakken stoppen. Jullie kunnen vasten zoveel jullie willen. Jullie kunnen bidden zoveel jullie willen. Jullie kunnen alles doen wat jullie religie jullie laat doen. Ik doe iets nieuws.”

24

Oude wijn en weerstand tegen vernieuwing

Dus in vers 39 zegt Hij:

Niemand die oude wijn heeft gedronken, wil meteen nieuwe, want die zegt: De oude is beter.

Dit vers in dit verhaal is het enige vers dat alleen bij Lukas voorkomt, en om de een of andere reden hebben de anderen het hier niet opgenomen. Maar Jezus heeft Zijn beweging vergeleken met nieuwe wijn, die niet in oude wijnzakken gedaan moet worden. Nu Hij Zijn beweging met behulp van die beeldspraak in zulke termen heeft voorgesteld, verwijst Hij er opnieuw naar als wijn.

Wijn zet niet alleen uit wanneer hij gist, maar heeft ook invloed op het verstand van de mensen die hem drinken. Mensen die genoeg oude wijn hebben gedronken, hebben hun zintuigen zozeer verdoofd dat ze niet meer in staat zijn later de superioriteit van betere wijn te herkennen. Toen Jezus in Johannes hoofdstuk 2 water in wijn veranderde, proefde de ceremoniemeester de wijn die Jezus had gemaakt, die beter was, en zei:

De meeste mensen zetten eerst de beste wijn voor, en wanneer de gasten zoveel hebben gedronken dat ze het verschil niet meer proeven, zetten ze de goedkope wijn voor.

JOHANNES 2:10

Daarmee erkende hij dat er verschillende kwaliteiten wijn waren. Sommige wijnen werden als beter beschouwd dan andere. Op een bepaald moment tijdens het feest hebben mensen genoeg gedronken van de wijn die er is, zodat ze geen verschil meer kunnen proeven in de kwaliteit van de wijn. Hij draait het om. De nieuwe wijn wordt als laatste tevoorschijn gehaald. Maar omdat de mensen de oude wijn hebben gedronken, kunnen ze het verschil niet proeven. Ze kunnen niet merken dat het in werkelijkheid betere wijn is en daarom willen ze hem niet.

Hij zegt dat mensen die dronken zijn van hun eigen religieuze systeem en daar tevreden mee zijn, niet in staat zullen zijn te beseffen dat ze nodig hebben wat Jezus doet, of te beseffen dat het beter is. Met andere woorden, Hij zal weerstand ondervinden van mensen die hun oude, traditionele manieren verkiezen boven het nieuwe dat Hij doet.

Telkens wanneer er enige verbetering is geweest in de manier waarop de kerk tegen dingen aankijkt, zoals bij de Reformatie, zijn er sommige mensen geweest die met Luther en de hervormers meegingen en zeiden: „Dit is een verbetering. Dit is beter dan

de oude traditionele manieren.” Maar de meerderheid van de mensen ging die kant niet op. Ze dachten: „De oude traditionele manieren zijn beter. Die kennen we. Daar voelen we ons prettig bij. We hebben ons hele leven eraan besteed ons daaraan aan te passen. Ons opnieuw aanpassen aan iets nieuws is niet nodig. Wat is er mis met het oude? Het oude is beter. Het is zachter van smaak. Het heeft kunnen rijpen. Er is eeuwenlang over nagedacht. Mijn ouders deden dit. Mijn grootouders deden dit. Dit is een betere manier. Deze nieuwerwetse ideeën horen hier niet thuis.”

Zo stonden veel van de Joden, in elk geval de Farizeeën, tegenover de beweging van Jezus. Hij deed iets wat beter was dan wat zij deden, maar zij waren volkomen tevreden met wat zij deden. En daarom vonden ze de oude wijn beter.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 5:12-16
- Markus 1:41
- Galaten 4:13
- 2 Korinthe 12:9
- 2 Korinthe 12:7-10
- 2 Timotheüs 4:20
- 1 Timotheüs 5:23
- Esther 7:3
- Esther 5:4
- 2 Koningen 5:14
- Deuteronomium 7:1-4
- Galaten 5:16
- Romeinen 8:2
- Johannes 1:5
- 1 Korinthe 9:21
- Lukas 5:17
- Johannes 5:19
- Johannes 14:10

- Lukas 5:18
- Lukas 5:19
- Lukas 5:21
- Lukas 5:22-23
- Lukas 5:26
- Lukas 5:24
- Lukas 5:20
- Johannes 5:14
- Johannes 9:2
- Johannes 9:3
- Lukas 17:3
- Lukas 7:49
- Lukas 9:9
- Lukas 8:25
- Lukas 5:23
- Filippenzen 2:7-8
- Daniël 7:13
- Lukas 5:27-32
- Johannes 3:16
- Lukas 5:33
- Lukas 5:34
- Johannes 3:26
- Johannes 3:27
- Johannes 3:29
- Lukas 5:35
- Lukas 5:36-39
- Johannes 2:10

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.